

Валерій Газась,
здобувач ТДАТУ, Керівник: **Ганна Ортіна,**
доктор наук з державного управління,
кафедра менеджменту та публічного адміністрування,
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного,
м. Запоріжжя, Україна

AI-DRIVEN ESG GOVERNANCE У СИСТЕМІ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИМИ ГРОМАДАМИ В УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ

Актуальність дослідження. Сучасний етап розвитку України супроводжується масштабними трансформаційними процесами, зумовленими війною, післявоєнним відновленням територій, цифровізацією системи публічного управління та інтеграцією до європейського простору. В умовах багаторівневих кризових викликів територіальні громади виступають ключовими суб'єктами забезпечення життєстійкості населення, управління гуманітарними процесами, відновлення інфраструктури та реалізації стратегій локального розвитку. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває формування нової моделі strategic governance, здатної забезпечити адаптивність, прозорість та ефективність управління територіями в умовах високої невизначеності.

Традиційні механізми публічного управління вже не відповідають сучасним вимогам, оскільки потребують переходу від реактивного адміністрування до data-driven governance, заснованого на цифрових технологіях, прогнозуванні ризиків та smart-аналітиці. У сучасному європейському управлінському дискурсі особливого значення набуває концепція AI-driven governance, відповідно до якої штучний інтелект виступає системоутворюючим елементом цифрової трансформації governance, стратегічного планування та управління розвитком територій.

Водночас процес післявоєнного відновлення України актуалізує необхідність інтеграції ESG-принципів у систему стратегічного управління громадами. ESG-концепція поступово трансформується із корпоративної системи оцінювання у комплексний framework public governance, орієнтований на забезпечення екологічної стійкості, соціальної інклюзивності, цифрової прозорості та ефективного governance. У сучасних умовах саме поєднання AI-driven systems та ESG governance створює передумови для формування нової моделі управління територіями — AI-Driven ESG Governance.

Концепція AI-Driven ESG Governance передбачає інтеграцію штучного інтелекту, цифрової аналітики та ESG-принципів у систему strategic governance територіальних громад. На відміну від традиційних моделей управління, дана концепція базується на використанні AI-based analytics, predictive governance systems, smart monitoring та automated decision-support systems для забезпечення ефективного recovery management та стратегічного розвитку територій.

Ключовою особливістю AI-Driven ESG Governance є використання інструментів штучного інтелекту для формування data-driven public administration. У сучасних умовах AI-системи здатні здійснювати аналіз великих масивів даних, прогнозувати ризики, моделювати кризові сценарії, оптимізувати розподіл ресурсів та забезпечувати цифровий моніторинг реалізації програм відбудови. Це створює передумови для переходу від інтуїтивного управління до evidence-based governance.

Екологічний компонент ESG у системі AI-driven governance передбачає використання smart environmental systems для цифрового моніторингу стану навколишнього середовища, аналізу екологічних ризиків, управління енергетичними ресурсами та підтримки sustainable infrastructure. У сучасному європейському просторі AI increasingly використовується для управління climate resilience, smart energy systems та цифрового контролю екологічної безпеки територій.

Соціальний компонент AI-Driven ESG Governance орієнтований на формування human-centered governance, розвиток цифрової інклюзивності, підтримку внутрішньо переміщених осіб, аналіз соціальних потреб населення та прогнозування демографічних змін. AI-based social analytics дозволяє територіальним громадам оперативно реагувати на кризові виклики, формувати ефективні соціальні policy та підвищувати рівень resilience communities.

Governance-компонент ESG у системі AI-driven public administration спрямований на забезпечення прозорості управлінських процесів, автоматизацію адміністративних процедур, цифровий аудит використання ресурсів, виявлення корупційних ризиків та підвищення ефективності strategic governance. У сучасних умовах AI-системи дедалі активніше використовуються для smart governance monitoring, risk assessment та automated public management systems.

Особливого значення AI-Driven ESG Governance набуває у процесі післявоєнного recovery management. У сучасних умовах штучний інтелект може виступати інструментом цифрового моніторингу відбудови, управління міжнародною фінансовою допомогою, прогнозування ризиків відновлення інфраструктури та формування smart recovery systems. Водночас інтеграція AI та ESG-принципів створює передумови для підвищення прозорості використання ресурсів та забезпечення accountability governance.

У працях Ортіної Г. В. акцентується увага на тому, що цифрова трансформація strategic governance виступає важливою передумовою модернізації системи публічного управління та адаптації України до європейських стандартів governance [3]. Крім того, дослідницею обґрунтовано значення ESG-комунікацій як механізму забезпечення прозорості governance, цифрової взаємодії та стратегічного управління територіальними громадами [4].

Таким чином, AI-Driven ESG Governance виступає новою парадигмою strategic public governance, яка поєднує AI-based systems, ESG-framework та цифрову трансформацію системи місцевого самоврядування. Реалізація даної концепції створює передумови для формування resilient communities, підвищення інституційної спроможності територій, забезпечення цифрової прозорості recovery governance та інтеграції України до європейського управлінського простору.

Висновки. У результаті дослідження встановлено, що сучасний етап післявоєнного відновлення України потребує переходу до AI-driven strategic governance, інтегрованого з ESG-принципами та механізмами цифрової трансформації публічного управління. Обґрунтовано, що штучний інтелект виступає системоутворюючим елементом data-driven governance та створює можливості для прогнозування ризиків, цифрового моніторингу відбудови, оптимізації управлінських рішень та забезпечення прозорості governance. Визначено, що інтеграція AI та ESG-framework сприяє формуванню стійких, адаптивних та цифрово інтегрованих територіальних громад. Доведено, що AI-Driven ESG Governance виступає перспективною моделлю модернізації системи strategic public management України відповідно до європейських стандартів digital governance та sustainable development.

Список використаних джерел

1. Kuhlman T., Farrington J. What is Sustainability? *Sustainability*. 2010. Vol. 2. № 11. P. 3436–3448.
2. Osborne S. P. The New Public Governance? *Public Management Review*. 2006. Vol. 8. № 3. P. 377–387.
3. Ортіна Г. В. Стратегічне управління післявоєнним відновленням України в контексті європейської інтеграції. *Економіка та держава*. 2025. № 4. С. 112–118.
4. Ортіна Г. В. Цифрова трансформація стратегічного управління в Україні: євроінтеграційний вимір. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету ім. Дмитра Моторного (економічні науки)*. 2025. № 2 (54). С. 87–94.
5. Russell S., Norvig P. *Artificial Intelligence: A Modern Approach*. 4th ed. Pearson Education, 2021. 1136 p.
6. Floridi L. *The Ethics of Artificial Intelligence: Principles, Challenges, and Opportunities*. Oxford : Oxford University Press, 2023. 412 p.
7. OECD. *The Path to Becoming a Data-Driven Public Sector*. Paris : OECD Publishing, 2019. 168 p.
8. European Commission. *Artificial Intelligence Act: European Approach to Excellence and Trust*. Brussels, 2024. 95 p.
9. Meijer A., Bolívar M. P. R. Governing the Smart City: A Review of the Literature on Smart Urban Governance. *International Review of Administrative Sciences*. 2016. Vol. 82. № 2. P. 392–408.
10. United Nations Development Programme. *Digital Governance for Sustainable Development*. New York : UNDP, 2023. 76 p.